

ул. “Свобода” № 31
гр. Петрич

тел.: 0882 655 776
e-mail: info-102009@edu.mon.bg

www.pgmet1.com

УТВЪРЖДАВАМ,

Директор:

(Таня Иванова)

*ВХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО
РАВНИЩЕ - завършено основно образование
СРОК НА ОБУЧЕНИЕ - 5 години
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ - дневна
ОРГАНИЗАЦИОННА ФОРМА - клас
ИЗХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО РАВНИЩЕ –
завършен XII клас
НИВО ПО НАЦИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИОННА РАМКА (НКР) – 4
РАМКОВА ПРОГРАМА В - ВАРИАНТ В6*

УЧИЛИЩЕН УЧЕБЕН ПЛАН

ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ С ПРИДОБИВАНЕ НА
ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ
БЕЗ ИНТЕНЗИВНО И БЕЗ РАЗШИРЕНО ИЗУЧАВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК

за VIII^б клас
за учебната 2023/2024 година

СПЕЦИАЛНОСТ: код 8400701 „Експлоатация на автомобилния транспорт”

ПРОФЕСИЯ: код 840070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: код 840 „Транспортни услуги”

Училищният учебен план е разработен с участието на местния бизнес, във връзка с изискванията на чл. 16, ал. 3 от Наредба №4 / 30.11.2015 г. за учебния план, приет е на заседание на Педагогическия съвет – протокол № 15/8.09.2023 г., съгласуван е с Обществения съвет към училището – протокол № 8/8.09.2023 г., Утвърден е със заповед на директора № РД 9-661 / 08.09.2023 г.

Петрич, 2023 г.

I. **ГРАФИК НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС** - утвърден със Заповед № РД 09-2047/28.08.2023 г.
на министъра на образованието и науката за учебната 2023/2024 година.

II. УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ, СЕДМИЧЕН И ГОДИШЕН БРОЙ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ

Видове подготовка, учебни предмети	I гимназиален етап	
	VIII клас	
Учебни седмици	36	
Раздел А – задължителни учебни часове		
I. Общобразователна подготовка		
<i>Учебни предмети</i>	<i>Седмичен брой учебни часове</i>	<i>Годишен брой учебни часове</i>
Български език и литература	4	144
Чужд език – Английски език	4	144
Математика	3	108
Информационни технологии	1	36
История и цивилизации	2	72
География и икономика	1	36
Философия	1	36
Биология и здравно образование	1,5	54
Физика и астрономия	1,5	54
Химия и опазване на околната среда	1	36
Музика	0,5	18
Изобразително изкуство	0,5	18
Физическо възпитание и спорт	2	72
II. Обща професионална подготовка		
Предприемачество	1	36
Общо за раздел А	24	864
Раздел Б – избираеми учебни часове		
III. Отраслова професионална подготовка		
Техническо чертане	1	36
IV. Специфична професионална подготовка		
V. Разширена професионална подготовка		
Теория на професията		
Устройство на автомобила	1	36
Обща теория на пазарното стопанство	2	72
Практика на професията		
Учебна практика Устройство на автомобила	2	72
Учебна практика Компютърен машинопис	2	72
VI. Разширена подготовка		
Общо за раздел Б	8	288
Общо за раздел А + раздел Б	32	1152
Раздел В – факултативни учебни часове		
VII. Допълнителна подготовка	4	144
Общо за раздел А + раздел Б + раздел В	32	1152

III. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Учебният план е разработен на основание на чл. 94, на Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение, чл. 14, чл. 16 и чл. 17 на Наредба № 4 от 2015 г. за учебния, рамкова програма В – вариант В6 и Държавния образователен стандарт (ДОС) за придобиване на квалификация по професията “ Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“.
2. Всяка учебна седмица, освен часовете по физическо възпитание и спорт – ООП, се включва и по един учебен час за организиране и провеждане на спортни дейности чрез следните видове спорт: Баскетбол съгласно чл. 92, ал. 1 от ЗПУО, чл.14, ал. 3, т. 7 и ал. 5 от Наредба № 4/30.11.2015 за учебния план, Заповед № РД09-1111/15.08.2016 г. на министъра на образованието и науката за организиране и провеждане на спортни дейности.
3. Всяка учебна седмица включва и по един час *час на класа* съгласно чл. 92, ал. 2 от ЗПУО, чл. 14, ал. 6 от Наредба № 4/30.11.2015 за учебния план.
4. Изучаваният първи чужд език продължава в XI и XII клас като чужд език по професията.
5. Учебните часове по Биология и здравно образование ще се изучават по 2 часа седмично първи учебен срок и по 1 час седмично втори учебен срок.
6. Учебните часове по Физика и астрономия ще се изучават по 1 час първи учебен срок седмично и по 2 часа седмично втори учебен срок.
7. Учебните часове по Музика ще се изучават по 1 час седмично първи учебен срок.
8. Учебните часове по Изобразително изкуство ще се изучават по 1 час седмично втори учебен срок.
9. Учебните часове, предоставени за разширена професионална подготовка, се разпределят в училищния учебен план за изучаване на учебни предмети/модули, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общата, отрасловата и/или специфичната професионална подготовка в съответствие с интересите и индивидуалните възможности на учениците и с възможностите на училището в съответствие с ДОС за придобиване на квалификация по професията.
10. Учебните часове, предоставени за разширена професионална подготовка, се използват за усвояване на резултати от ученето от ДОС за придобиване на квалификация по професия с по-ниска степен на професионална квалификация в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училището.
11. Учебните часове, предоставени за разширена подготовка, се разпределят в училищния учебен план за изучаване на учебни предмети от общообразователната подготовка в зависимост от интересите на учениците и възможностите на училището.

12. Производствената практика се провежда по учебна програма и график, утвърдени от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ. Учебната програма и графикът се съгласуват с ръководителя на стопанската организация (предприятие), в която се провежда практическото обучение.
13. Факултативните учебни часове, предоставени за допълнителна подготовка, се използват за изучаване на учебен предмет, модули и/или дейности, които училището може да предложи и отговарящи на интересите на учениците.

ул. “Свобода” № 31
гр. Петрич

тел.: 0882 655 776

e-mail: info-102009@edu.mon.bg

www.pgmet1.com

Утвърдил:
Таня Иванова
Директор на
ПГМЕТ “Юрий Гагарин”

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за *разширена* професионална подготовка

по

ОБЩА ТЕОРИЯ НА ПАЗАРНОТО СТОПАНСТВО

(теория)

за VIII клас

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: КОД 840 „Транспортни услуги“

ПРОФЕСИЯ: КОД 840070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“

СПЕЦИАЛНОСТ: КОД 8400701 „Експлоатация на автомобилния транспорт“

Учебната програма е разработена с участието на местния бизнес, във връзка с изискванията на чл. 16, ал. 3 от Наредба № 4/ 30.11.2015 г. за учебния план, приет е на заседание на Педагогическия съвет – протокол № 15/ 08.09.2023 г., съгласуван е с обществения съвет към училището – протокол № 8/ 08.09.2023 г. Утвърден е със Заповед на директора N: 1009-GG/08.09.2023 г.

Петрич, 2023

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за професията „**Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт**“ от професионално направление **Транспортни услуги**, които ще изучават учебният предмет **Обща теория на пазарното стопанство като разширена професионална подготовка**.

В учебната програма е включено учебно съдържание, с овладяването на което се цели учениците да усвоят система от научни знания за основните икономически понятия, общата теория на пазарното стопанство, действието на основните икономически закони, нестабилността и регулирането на икономическата система, проблемите в българската икономика и изискванията на Европейския съюз в периода на присъединяване, и да избират рационални и оптимални икономически решения.

Учениците придобиват и професионални компетенции за разкриване на взаимодействието между икономическите процеси и явления на микро- и макроравнище.

Учебното съдържание в учебната програма е структурирано в пет взаимосвързани раздела. Във всеки раздел то е групирано в примерни теми. Учебните часове са определени по раздели, а за всяка тема се разпределят от учителя в началото на учебната година.

Едновременно с усвояването на теоретичните знания у учениците се формират начални практически умения за решаване на конкретни икономически задачи за развиване на адаптивност, лична комуникативна и творческа компетентност.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от културно-образователните области **Математика, информатика и информационни технологии и Обществени науки и гражданско образование**, и с учебните предмети от отрасловата и специфична подготовка по професията.

Обучението по предмета се организира чрез теоретични уроци за нови знания при активно включване на ученика в учебния процес, чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание, чрез анализиране на данни. По някои от темите могат да се използват и елементи от практическото обучение с цел изграждане на навици за икономическо мислене и поведение, ориентиране в икономическа ситуация към даден момент, способност за самостоятелна работа със справочни таблици и помощна литература и използване програмни продукти и Internet. Обучението по предмета има за цел развиване на инициативност, организаторски и управленски умения, готовност за работа в екип, необходими в предприемаческата дейност.

Голямата по обем и разнообразна по съдържание научна информация изисква обучението да се провежда в специализиран кабинет, оборудван с разнообразни дидактически материали - табла, таблици, диаграми, фотоси, справочна икономическа литература, нормативни документи и други учебно-технически средства.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

VIII клас: I учебен срок – 18 учебни седмици x 2 учебни часа = 36 учебни часа

II учебен срок – 18 учебни седмици x 2 учебни часа = 36 учебни часа

Общо: 72 учебни часа

<p>РАЗДЕЛ II. ПАЗАР И ПАЗАРНИ МЕХАНИЗМИ</p> <p>Тема 1. Основни категории на пазара. Обща характеристика на пазара. Пазар - функции и пазарни фактори. Видове пазари.</p> <p>Тема 2. Размяна на стоки и услуги. Пари и техните функции. Блага, продукт и стока. Размяна и форми на размяната. Пари и техните функции.</p> <p>Тема 3. Търсене и предлагане. Законът за търсенето и изборът на потребителя. Фактори, влияещи върху търсенето. Еластичност на търсенето. Закон за предлагането и изборът на потребителя. Фактори, влияещи върху предлагането. Еластичност на предлагането. Пазарно равновесие. Механизъм на пазарно равновесие. Пазарни структури. Конкуренция. Монопол.</p> <p>Тема 4. Форми на организацията на бизнеса. Приходи, разходи и печалба на фирмата. Правен статут на предприятието. Регистрация, несъстоятелност и ликвидация. Институционална форма на бизнеса: Едноличен търговец, търговски дружества и кооперации. Акционерни дружества. Офшорна фирма.</p>	<p>20</p>
<p>РАЗДЕЛ III. ИЗМЕРИТЕЛИ В ИКОНОМИКАТА</p> <p>Тема 1. Модели в икономиката. Циркулярен поток при двусекторен модел на икономиката. Циркулярен поток при трисекторен модел на икономиката.</p> <p>Тема 2. Брутен национален продукт. Характеристика. Начини на измерване на брутен национален продукт – приходен и разходен подход. Брутен вътрешен продукт.</p> <p>Тема 3. Колебания в икономиката. Стопански цикли. Равновесие и нестабилност на икономическата система.</p> <p>Тема 4. Макроикономическа нестабилност. Заетост и безработица – същност, видове, измерване. Инфлация – причини, видове, измерване. Социално-икономически последици.</p>	<p>10</p>

<p>РАЗДЕЛ IV. ДЪРЖАВАТА И ПУБЛИЧНИТЕ БЛАГА</p> <p>Тема 1. Пазарни дефекти. Максимизиране на печалбите. Ценова дискриминация.</p> <p>Тема 2. Регулиращата роля на държавата. Правна и законова защита. Преразпределение на доходите. Ползи и загуби за трети страни. Предоставяне на блага за обществено ползване. Защита на конкуренцията.</p> <p>Тема 3. Данъчна система и разходна политика на държавата. Данъчна политика – данъчно облагане, видове данъци. Държавен бюджет – същност, принципи на съставяне, държавни разходи, дефицит и излишък. Държавен дълг – характеристика. Фискална политика – същност, функции, цели, видове и средства за осъществяване.</p> <p>Тема 4. Парично-кредитна политика. Парично-кредитна политика на държавата. Банки и тяхната роля в запазването на икономическото равновесие. Роля и инструменти на Българската народна банка.</p> <p>Тема 5. Регулиране на социални конфликти. Икономически функции на правителството на Република България.</p>	<p>20</p>
<p>РАЗДЕЛ V. МЕЖДУНАРОДНА ТЪРГОВИЯ И ИНТЕГРАЦИОННИ ОБЩНОСТИ</p> <p>Тема 1. Международна търговия. Икономически предпоставки за възникване – сравнителни предимства и специализация.</p> <p>Тема 2. Особености и тенденции на международната търговия. Свободната търговия – принципи и последици. Световни организации. Валута, валутен пазар и валутен курс.</p> <p>Тема 3. Търговски бариери. Мотиви за тяхното прилагане. Мита, акцизи и данъци. Импортни квоти. Икономически последици от въвеждането на търговските бариери.</p> <p>Тема 4. Европейски съюз – модел на икономическата интеграция. Възникване и същност на икономическата интеграция. Равнище на интеграция. Европейски съюз – създаване, механизъм на функциониране, основни цели и резултати.</p>	<p>10</p>
<p>ОБЩО</p>	<p>72</p>

ул. “Свобода” № 31
гр. Петрич

тел.: 0882 655 776

e-mail: info-102009@edu.mon.bg

www.pgmet1.com

Утвърдил:

Таня Иванова

Директор на

ПГМЕТ “Юрий Гагарин”

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за *разширена* професионална подготовка

по

КОМПЮТЪРЕН МАШИНОПИС

(учебна практика)

за VIII клас

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: КОД 840 „Транспортни услуги“

ПРОФЕСИЯ: КОД 840070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“

СПЕЦИАЛНОСТ: КОД 8400701 „Експлоатация на автомобилния транспорт“

Учебната програма е разработена с участието на местния бизнес, във връзка с изискванията на чл. 16, ал. 3 от Наредба № 4/ 30.11.2015 г. за учебния план, приет е на заседание на Педагогическия съвет – протокол № 15/ 08.09.2023 г, съгласуван е с общественения съвет към училището – протокол № 8/ 08.09.2023 г, Утвърден е със Заповед на директора № РД
09-664/08.09.2023г.

Петрич, 2023

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебния предмет **компютърен машинопис – учебна практика**, е предназначена за специалност **КОД 8400701, „Експлоатация на автомобилния транспорт“** от професия **КОД 840070 „Организатор по експлоатация на автомобилния транспорт“** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното обучение и образование, за които по учебен план се изучава учебният предмет **компютърен машинопис – учебна практика**.

Обучението по предмета се осъществява във взаимовръзка с учебните предмети от отрасловата и специфичната подготовка.

Обучението по **компютърен машинопис – учебна практика**, се организира чрез активно включване на ученика в учебния процес и чрез последователно изпълнение на учебното съдържание. Изучава се десетопръстното писане по БДС и QWERTY.

Учебното съдържание е структурирано така, че учениците да придобият умения за бързо писане без зрителен контрол, знания и умения за качествено набиране на непознат текст, както и да разширят общата си култура чрез упражнения на текстове от различни области.

Усвоените знания, умения и сръчности могат да се прилагат и при самостоятелната работа на учениците по всички дисциплини.

Обучението по предмета изисква компютърен кабинет с подходящо оборудвано работно място и компютър за всеки ученик.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Основната цел на обучението по учебния предмет **компютърен машинопис – учебна практика**, е учениците да формират знания, умения и сръчности за бързо писане по десетопръстна система (БДС), които да допринесат за високоефективна работа на труда и спестяване на време.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Разпределение на учебното време

Общият брой часове по учебния предмет **компютърен машинопис – учебна практика**, е определен в типовите учебни планове за съответната специалност в отрасловата професионална подготовка.

Раздели, теми и препоръчителен брой часове

Учебното съдържание е структурирано в два учебни срока в 4 (четири) раздела, като първи срок се изучава клавиатурата на кирилица (БДС), а втори срок се изучава клавиатурата на латиница (QWERTY).

За всеки раздел са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учебните часове се разпределят по раздели и теми в началото на всяка учебна година от учителя в зависимост от възможностите и интересите на учениците, методите на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

За VIII клас – първи срок – 36 учебни часа

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
I.	Десетопръстна система и правила на писане	3
1.	Предимства на десетопръстното писане с БДС клавиатура	
2.	Стартиране на компютъра и работа с текстообработващата програма Word. Настройки за писане и текстообработка	
3.	Правилата за писане. Постановка на тялото и ръцете при работа с клавиатурата. Зони на ръцете и съответните пръсти. Регистри за малки и главни букви, цифри, препинателни и математически знаци. Зона на палците и правила за работа с интервала	
II.	Овладяване на клавиатурата на кирилица (БДС)	21
1.	Зона на показалците. Овладяване на буквени клавиши О и Т . Малки и главни букви. Овладяване на буквени клавиши И, Э – К, П	
2.	Зона на средните пръсти. Овладяване на буквени клавиши А, Е, Ъ . Овладяване на буквени клавиши Н, С, Р	
3.	Зона на безименните пръсти. Овладяване на буквени клавиши Я, У, Й . Овладяване на буквени клавиши В, Д, Л	
4.	Овладяване на буквени клавиши Ъ, ЗАПЕТАЯ, Ю . Правила при изписване на запетая. Овладяване на буквени клавиши М, З, Б	
5.	Зона на показалците. Овладяване на буквени клавиши Ж, Ш, Ф . Овладяване на буквени клавиши Г, Щ, Х	
6.	Зона на малките пръсти. Овладяване на буквени клавиши Ч, Ц . Овладяване на буквени клавиши ТОЧКА и ТИРЕ . Правила при изписване на точка	
7.	Овладяване на цифри, препинателни и други знаци от буквено-цифровия блок	
8.	Овладяване на цифровите клавиши от цифровата клавиатура	
9.	Упражнение върху изучените клавиши	
10.	Писане на текстове за упражнения с цяла клавиатура	

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
III.	Текстове за упражнения върху цялата БДС клавиатура	10
1.	Упражнения за набиране на думи и словосъчетания	
2.	Автоматизиране на писането	
3.	Набиране на кратки текстове за време	
4.	Текстове за упражнения на различна тематика	
5.	Упражнения за бързина и коректност на писането	
6.	Упражнения за писане на текстове с бързина 100 – 120 чисти удари в минута	
7.	Упражнения за писане и повишаване на бързината	
8.	Упражнения за повишаване бързината при набиране на текст	
9.	Упражнения за писане на текстове с бързина 120 – 140 чисти удари в минута	
10.	Упражнения за повишаване на бързината 140 – 160 чисти удари в минута	
IV.	Профилактика и охрана на машинописния труд	2
1.	Професионални увреждания и заболявания при работа с клавиатура. Профилактика. Организиране на ергономично работно място	
2.	Контрол и самоконтрол при стресови ситуации. Правила на поведение	
ОБЩ БРОЙ ЧАСОВЕ:		36

За VIII клас – втори срок – 36 учебни часа

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
I.	Десетопръстна система и правила на писане	3
1.	Предимства на десетопръстното писане с QWERTY клавиатура	
2.	Стартиране на компютъра и работа с текстообработващата програма Word. Настройки за писане и текстообработка	
3.	Правилата за писане. Постановка на тялото и ръцете при работа с клавиатурата. Зони на ръцете и съответните пръсти. Регистри за малки и главни букви, цифри, препинателни и математически знаци. Зона на палците и правила за работа с интервала	
II.	Овлабяване на клавиатурата на латиница (QWERTY)	21
1.	Постановка на ръцете при писане по десетопръстна система по QWERTY.	
2.	Овлабяване на буквени клавиши F, R – J, U	

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ПРЕПОРЪЧИТЕЛЕН БРОЙ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
3.	Овладяване на буквени клавиши D, E	
4.	Овладяване на буквени клавиши G – H	
5.	Овладяване на буквени клавиши V, B – M	
6.	Овладяване на буквени клавиши C – N	
7.	Овладяване на буквени клавиши S – K	
8.	Овладяване на буквени клавиши T – Y	
9.	Овладяване на буквени клавиши L, I	
10.	Овладяване на буквени клавиши O и запетая. Овладяване на буквени клавиши точка (.) и точка и запетая (;)	
11.	Овладяване на буквени клавиши P – A	
12.	Овладяване на буквени клавиши W, X	
13.	Овладяване на буквени клавиши Q, Z	
14.	Упражнения за писане върху цялата клавиатура на латиница	
III.	Текстове за упражнения върху цялата клавиатура на латиница (QWERTY)	10
1.	Упражнения за набиране на думи и словосъчетания	
2.	Автоматизиране на писането	
3.	Набиране на кратки текстове за време	
4.	Текстове за упражнения на латиница	
5.	Упражнения за бързина и коректност на писането	
6.	Упражнения за писане на текстове с бързина 80 чисти удари в минута	
7.	Упражнения за писане и повишаване на бързината	
8.	Упражнения за повишаване бързината при набиране на текст	
9.	Упражнения за писане на текстове с бързина 80 – 100 чисти удари в минута	
10.	Упражнения за повишаване на бързината 100 –120 чисти удари в минута.	
IV.	Профилактика и охрана на машинописния труд	2
1.	Професионални увреждания и заболявания при работа с клавиатура. Профилактика. Организиране на ергономично работно място	
2.	Контрол и самоконтрол при стресови ситуации. Правила на поведение	
ОБЩ БРОЙ ЧАСОВЕ:		36

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В резултат от обучението ученикът трябва да притежава следните знания, умения и компетентности:

- знания за постановката на тялото и ръцете при работа с клавиатура;
- знания за разположението на буквените клавиши и правилата за работа с интервала;
- знания за зоните на пръстите и ръцете върху клавиатура БДС и QWERTY;
- знания за регистрите за малки и главни букви, цифри, препинателни и други знаци;
- умения за десетопръстно писане, без зрителен контрол на клавиатура БДС и QWERTY;
- умения за професионална работа с двете изучени клавиатури;
- умения за текстообработка на документа на кирилица и латиница;
- умения за писане на текстове под диктовка за бързина;
- компетентности за бързина при набиране на текстове 120 – 140 чисти удара в минута;
- компетентности за ефективна работа при набиране на текстове от различни области.

